

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 338

תזריע | עיקר מדרגת האדם תלויה בקדושת הלשון והחיבור לעצמו מבלי שום העתקה מהזולת

*2910 • 08-37-40-200

מסי לרות אר הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 יצא כברק חיצו
- 10 למה הפריץ לא הצטרע?
- 15 ביאור המושג 'הכחשה'
- 18 גם את שלו הוא מפסיד!
- 22 מה הקשר בין תזריע למצורע?
- 24 מדוע דוקא אדם?
- 24 הצרעת - סולם עליה
- 26 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

הדפסת והפצת ספר מודיע ודבני דרב יודם נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 קו 'המאיר לארץ' 054-26-380-26 לקבלת דגש של אור"

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת תזריע

יצא כברק חיצו...

'סגולות' רבות לאין תכלית, פיזור הצדיק ביד רחבה, לכל מי שרק התדפק על שעריו. סגולות שתועלתן לא היתה מוטלת בשום ספק. הן מורכבות היו, בדרך כלל, מאי-אלו עשבים, חיים או שחוקים. מקמצי אבקת גיר מעורבים במים, וכיוצא באלו - דברים שהעידו על עצמם כי מאומה אין בהם מצד עצמם, מלבד כח האמונה בבורא שמים וארץ, הכל יכול.

ההד העצום שיצרו מופתיו של רבי מרדכי בעולם, הניע גם את אמות הסיפים, וגרם להם, למצוקי הדור, רועי אבן ישראל, לחפוץ להתחקות על שרשי הנהגתו הפלאית. או אז הגיע לאזניו של הצדיק הקדוש רבי יעקב יצחק, 'החזוה' מלובלין, אותו כרוז ממרומים:

'מרדכי בן גיטלי' - שמו של הצדיק מנשכיז - 'בלתי לה' לבדו!

נודעו 'החזוה' למשמע הדברים: חש לפרסם את הידיעה בין יתר ריעיו, צדיקי הדור, ואילו הוא עצמו הזדרז לשים לדרך פעמיו, לנסוע נשכיזה, לראות במו עיניו את האיש הגדול והקדוש, שככה מעידים עליו מן השמים...

סיפר הגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א (בסוד עבדיך, חלק ג עמוד כג - הועתק ברשות המחבר), וז"ל:

ההערצה הרבה, שרחשו גם אצילים פולניים לאישיותו של הצדיק הקדוש והגורא, רבי מרדכי מנשכיז, עברה בירושה לבנו, הצדיק הקדוש רבי יוסף מאוסטילה. לא היה זה, על כן, מחזה נדיר, לפגוש בין המוני החסידים שנהרו אל משכנו מכל קצות הארץ, גם - להבדיל אלף אלפי הבדלות - פריצים ורוזנים שאינם בני ברית, אשר טרחו ובאו כדי להתברך מפה קדשו ולהיפקד בדבר ישועה.

בשעתו, הרעיש האב, הצדיק רבי מרדכי, את העולם היהודי, בפתחת שיערי ישועות לרווחה, בפני כל דורש ומבקש. במשך שנים אחדות, סיגל לעצמו דרך מופלאה להפצת האמונה בקרב העם, באמצעות 'מופתים' גלויים ומרעישים, אשר כללו את כל סוגי הישועות הנצרכות, וזכו בהם, כל אשר באו והצהירו כי מאמינים הם באמונת אומן, בהשגחתו יתברך שמו ובהנהגתו את עולמו.

רבות בשנים יושב כבר ר' יואל בבית האכסניא שלו, זו שחכרה מידיו של הפריץ המקומי. חיים שקטים ונעימים חי לו בצל קורתה, כשפרנסתו מצויה לו די צורכו, בשופי ובהרחבה. ביתו מושתת היה על אדני התורה והחסידות, כשהוא מקושר ברבו, הצדיק הקדוש מאוסטי'לה, ומְנַט את התנהגותו על אפיקי היהדות הצרופה, ללא כחל וללא שרק. בדרך זו אף חינך את צאצאיו, וזכה לרוות מהם נחת לכבוד ולתפארת.

יחסי עם הפריץ, לא היו מיוחדים מעולם, שכן מעולם לא נצרך לחסדיו ומעולם לא תלוי היה בידו לכל ענין שהוא. השכירות בזמן ומעולם לא אחר, מעולם לא הוצרך כמעט לשוחח עם הפריץ...

גם הפריץ מצידו, שקט והגון היה. לא הפריז על המדה ולא הפקיע את השער. עינו לא היתה צרה בהצלחתו של החוכר היהודי, וחיי השלוח שניהל הלה לא טרדו את שְׁלֹתו. יתירה מזו, את רוב עסקיו, היה הפריץ עושה דוקא עם סוחרים יהודיים, מתוך הערכה לישרותם וטוהר ידם.

היתה זו הפעם הראשונה, בה נתגלה הפריץ כ'פריץ', כשהוא מתאנה לנתינו היהודי ויורד עמו לחייו על לא עוול בכפו. ומעשה שהיה כך היה:

לאחר שנים מספר באותה הנהגה, הודיע הצדיק על 'נעילת שערים', באמרו: 'כבר השלמנו את חלקנו בפרסום אלקותו יתברך בעולמו! וחדל מהשתמש עוד בשפעת הסגולות ההן...'

אמנם, גם לאחר מכן, לא פסו מופתים וישועות מחצרו של הצדיק בנשכיז, אבל מגמת הפרסום, בבחינת: 'יכירו וידעו כל יושבי תבל! והתהודה העצומה שגלו אליהם קודם לכן - נגוזו... ברם, שמעו של הצדיק הנשגב לא נסוג אחר בקרב שדרות הציבור, וגם בחוגי האצילות הפולנית המשיכו להזכיר את שמו הקדוש בהערצה ובסילודין.

לאחר הסתלקותו של הצדיק לעולם שכולו טוב, והעברת הנהגה לידי בניו הקדושים, החלו נצרכי ישועה רבים לנהור לאוסטי'לה, מקום מושבו של בכור הבנים, הצדיק רבי יוסף. גם בני האצולה הפולנית, שהכירו היטב את הדרכים המובילות נשכיזה, נעשו מעתה לעוברים ושבים במסילה העולה לאוסטי'לה...

ואחר ההקדמה, נתחיל בסיפור:

הבעיה שהטילה צלליה על חייו השלמים של ר' יואל ובני משפחתו הלכה ונתעצמה. מיום אל יום התברר כי הממדים הקטנים שיחסו לה מתחילה, לא היו כה מוצדקים, וכי בקושיה וברצינותה יש כדי סיכון של ממש לעתידם הכלכלי.

מוכר לך יותר, ולוא בעד כל הון דעלמא! אך אם יש את נפשך לחכור שוב את בית האכסניא, שומה עליך בתוך אותה עסקה לרכוש גם את כל כמות היין השרוף הנמצאת במחסני, עד החבית האחרונה, כשמחיר החבית בדיוק כפי ששילם בעדה סוחר פלוני אשתקד!...

שפתותיו של ר' יואל עטו חרורון, למשמע המילים היוצאות מפיו של הפריץ. ברכיו פקו וחלחלה אחזה בכל אבריו. לאזניו כבר גונבה השמועה על אודות היין השרוף שיצא פגום ממשרפותיו של הפריץ, וחישוב מהיר שערך במוחו, הבהיר לו, כי המחיר שמבקש הפריץ בעד הסחורה הפגומה, דורש ממנו איבוד לדעת של הון עתק, אשר עשירים גדולים ממנו אינם יכולים לעמוד בו.

'אדוני הפריץ' - נענה ר' יואל בשפה רפה ובנימה של תחנונים, כמבקש לבטל את רוע הגזירה - 'הן גלוי וידוע לפני מעלתו, כי מיום עומדי על דעתי לא עסקתי במסחר היין השרוף, ומימי לא רכשתי מידיכם אף חבית אחת. אפילו את אותן חבית או שתיים, שנוהג אני לרכוש במשך השנה לצורך בית האכסניא, רוכש הייתי מן הסוכן ולא מכם ישירות, כדי שלא להטריח עליכם בעסקה כה פעוטה של מה בכך!'

אותה שנה לא עלתה יפה תוצרת היין השרוף במשרפותיו של הפריץ, ומאות חביות נותרו במחסניו מבלי דורש. טעם הלואי שנצמד למשקה באורח רע דחה מעליו את הלקוחות הקבועים שנהגו לרכוש את התוצרת מדי שנה בשנה, וגם לקוחות חדשים שהובילו על ידי מתווכים שונים לא הושיטו ידם לעסקה המוצעת.

הפריץ, אשר מאן להכיר בחסרונו של המוצר, סירב בכל תוקף להזיל את מחירו ככהוא זה, ודרש עליו את מלוא המחיר אשר נהג לקבל שנה שנה בעד תוצרתו המשובחת. הואיל וכך, הותירו הלקוחות את החביות במרתפו, ולמפח נפשו לא היה גבול...

והנה, דוקא באותה תקופה הגיע זמן תשלום השכירות השנתי. ור' יואל הגיע לארמונו של הפריץ כשצרו הכסף בידו...

כיון שנכנס ר' יואל אל חדר משכיתו, מצאו לפריץ יושב שפוף ומדוכדך, כפי שלא ראהו אף פעם. בקול נכאים שאל הפריץ למבוקשו, ומששמע כי בא לשלם את דמי חכירתו, זקף את ראשו לעומתו, נעץ בו מבט קשוח ומושחז, והפטיר לעומתו בזעם:

'דע לך, כי החוזה שיש לך עמי בטל ומבוטל! בית האכסניא איננו

יום - יומיים עד שיחזור לו המצב רוח והוא יקרא לך לחדש עמך את השכירות'...

שש ר' יואל על דברי התנחומים הללו, והסכים להם בכל לבו. הפטיר אחריהם: 'אמן!' ו'הלואי!' ושב לעסוק בעיסוקיו בניחותא.

משיצאו שבועות אחדים, נודע לו, לר' יואל, מפי באי חצרו של הפריץ, כי החל הלה לחזר אחרי חוכר חדש לאכסנייתו. נחרד החוכר ונלפת, והחל שולח מליצים טובים מבין מכריו, לדבר עליו טובות באזני הפריץ, לבל יעשה לו את העוול הלה, לנשלו מן האכסניא על לא דבר. אך הללו שבו אליו חמוצי סבר, ואת הבשורה המיוחלת לא הביאו עמם.

'לאו!' - אמרו לו - 'מאן הפריץ להטות אזנו לדברינו! מתעקש הוא על עמדתו. גזירה היא מלפניו, ואיננו מוכן לזוז ממנה! לא יוכל היהודי לחכור שוב את בית האכסניא' - אמר - 'אלא אם כן ירכוש יחד עמה את כל מלאי היין השרוף שבמחסני, ובמחיר מלא!'

גם אחרי מאמצי שכנוע אדירים, שהפעילו מיודעיו של ר' יואל, לא עלה בידם, ולוא להוזיל את המחיר שדורש היה הפריץ מן היהודי בעבור הסחורה. אדרבה! מכיון שניסו לשדלו יותר מדאי, קצף הפריץ עוד יותר, וקפץ והצהיר, כי **מוכן יהיה להחכיר את האכסניא לאחור,**

'אינני כופה עליך דבר!' - השיב הפריץ בקול יבש ונוקשה, ושב לעיין במסמכים שונים שמונחים היו על שולחנו, כמבקש להביע בכך את סיום השיחה מבחינתו.

שבור ורצוץ יצא ר' יואל מלפני הפריץ, כשבמוחו חולפות להן כל אותן שמועות מאויימות ששמע מפי אחיו החוכרים, על אודות פריציהם חדלי האישים, אשר הוא, מעולם התקשה להאמין להן. כסבור היה תמיד, כי שני צדדים למטבע, וכי מן הסתם אין האשם תלוי בפריצים לבדם. כפי הנראה מזלזלים החוכרים בהתחייבויותיהם שלהם ובמועדי תשלומיהם, וזה גורם לכל הרעה מצד הפריצים... עתה על בשרו חש ונוכח לדעת עד כמה אין לרשעותם של הפריצים הללו כל אחיזה בהתנהגותו של הצד שכנגד. שהרי מי כמוהו, נשמר כל ימיו שלא לפגר אחר מילוי חובותיו אפילו כחוט השערה. מי כמוהו הקפיד בכל עוז שלא לאחר את תשלומיו אפילו ביום אחד, והנה בא עליו 'סוף שחור' שכזה מיד פריצו ה'טוב' וה'ינוח'...

ואולם, מששב הביתה, חברו עליו בני ביתו למגדולם ועד קטנם, והסיחו את כל הענין מלבו. אמרו לו:

'מה אתה דואג? פשוט 'נפלת' על הפריץ באחד הימים השחורים שלו. חכה עוד

להתייצב לפני רבו, כדי שיבקש עליו
רחמים מלפני אביו שבשמים.

פניו של הצדיק עטו עננה. מדוכדך
וקודר ניצב ר' יואל לפניו, מתנה
את צרתו בבכי מריר ושואל מנהמת לבו:

'ומה אעשה רבי? אנה אנוס לעזרה?
היכן אתור לי מקום מנוחה חדש,
והיכן אבקש לי מקור פרנסה אחר?! מה
אעשה לביתי, למשפחתי ולטפלי
התלויים בי?! זה לי עשרים שנה בכפרו
של הפריץ, לא המרתי את רוחו אפילו
פעם אחת: לא עמדתי עמו על המקח,
לא איחרתי מועד תשלום, לא הערמתי
עליו ולא הולכתיו שולל אפילו בפחות
משהו פרוטה - העל כל זאת תיגמל עמי
רעה כה גדולה?! כלום בי תלוי הקולר
לקלקול התוצרת במשרפותי?!'...

אחרי שהאזין לו שעה ארוכה והניח לו
להסיח כל אשר עם לבו, עד אשר
הוקל מעליו, נענה הצדיק ושאל: 'ובכן,
למעשה, מהי דרישתו האחרונה ממך?'

'דורש הוא' - השיב ר' יואל - 'כי
אשלח לו סוחר אשר ירכוש
ממנו את מאות חביות היין השרוף
האצורות במחסניו!'

'ומאי כולי האי?' - השים הצדיק
עצמו כמתמה - 'וכי כה קשה
לשלוח לו סוחר?!'

אף במחצית המחיר ששילם בעדה היהודי,
ואת היין השרוף ימכור במחצית ממחירו
אשתקד - אך כל זאת לאחר, ואילו
מדרישותיו מן החוכר היהודי לא יוותר
אפילו על קוצו של יו"ד!...

משל, היה הוא האשם בחוסר הצלחתה
של תוצרת היין השרוף...

לבסוף, אחרי רוב בקשות, הפצרות
ותחנונים, ניאות הפריץ 'להמתיק'
את גזר דינו, ואמר:

'ניחא! אהיה מוכן, איפוא, להסתפק
במכירת היין השרוף לסוחר
אחר, אשר יתווך לי היהודי, ואינני
דורש עוד, כי דוקא היהודי בעצמו יהיה
הקונה!... אולם המחיר בעינו עומד, לא
אוותר על אגורה שחוקה אחת!...'...

בצחוק מריר בישרו השתדלנים לר'
יואל על 'זיתורו' הגדול של
הפריץ, והבהירו לו, כי לפי ראות
עיניהם, כלה ונחרצה היא מלפני הפריץ,
וכי אינם מוצאים דרך כיצד להניאו מן
העקשנות המרושעת שאחזה בו.

עתה, משברור היה לו עד כמה צרתו צרה
ועד כמה דאגתו דאגה, קם ר' יואל
והועיד פניו לאוסטילה. כל עוד סבור היה,
כי מעשה תעותעים חולף גרידא לפניו, לא
אבה להטריד את הצדיק ולהוגיעו בהבלי
עולם הזה שלו, אולם משנוכח לראות את
הדברים לאשורם בכל חומרם, מיהר

החורף הקדים לבוא, משום מה, ומזג האוויר נעשה סוער עוד בעיצומו של הסתיו. הקור התגבר, גשמי זעף פקדו את העולם, סופות עזות השתוללו במרחבים הפתוחים שבין שמים וארץ, והרגיזו מוסדות תבל ממרבצם.

אם בימות גשמים כתיקונם, מעדיפות הבריות לחסות בצל קורתן מאשר תחת כיפת השמים, קל וחומר בימים טרופים כאלו, שרוחות שאינן מצויות שולטות בכיפה. היו, איפוא, הכל מכונסים בבתיהם פנימה, מחפשים קרבתה של האח הבוזרת, וממעטים להיראות בחוצות ככל האפשר.

היתה זו שעת בין ערבים, סוערת מאין כמותה, אשר הניסה את כל החיים אשר על פני האדמה אל מאחורי כתלים ודלתים. בלב חרד היו בני הכפר מאזינים ליללותיהן המצמררות של הרוחות השועטות בחוץ. שומעים בחיל ובמורא את נאקותיהם של גזעי העצים, הכורעים מפני לחץ הסופה ונעקרים ממקומם. חשים מבפנים, בנוען ובנודן של הבקתות, מחמת הסערה המצליפה עליהן מבחוץ. ותולים עיניהם ולבם ליושב במרומים, שיגן עליהם מפני זעפם של איתני הטבע הללו, אשר יצאו מגדרם.

אך בעוד הללו מצטנפים באימה בחדרי חדרים, חרדים וחתים לשלום בקתותיהם הרופפות, לבל יבולע להן,

'מה זאת אומרת?' - תמה ר' יואל ולא הבין - 'וכי מנין לי סוחר כזה לשלוח לוו?! וכי מי זה יאות לקנות ממנו את כל הכמות הענקית הזו, באיכות כה גרועה ובמחיר מופקע שכזה?!'

אל דאגה - גם לו הצדיק בנימה מרגיעה - 'אני אשלח לוו! סע לביתך לשלום, ואמור לו, לפריץ, בשמי, כי הבטחתי לשלוח לו סוחר הגון, אשר יטול ממנו את הסחורה כולה בהעלם אחד!'

עתה לשמע הבטחתו זו של הצדיק, נשם ר' יואל לרווחה, והקדרות שנסוכה היתה על פניו נעלמה על אתר. אמנם, בלבו תמה היה, מנין ישיג הצדיק סוחר שכזה, אולם סמוך ובטוח היה, כי דברו לא ישוב ריקם, ובוודאי יהיו מסייעים אותו מן השמים לקיים את היוצא מפיו. אף זאת ברי היה לו, כי כנגד הבטחה כזו של הצדיק מאוסטילה לא יעז הפריץ פניו ולא יהין לסרב לקבלה, ככתובה וכחתומה, כי על כן נערץ הצדיק גם עליהם, ושמעו לאזניו בוודאי כבר הגיע.

ואכן, משבא ר' יואל לפני הפריץ והבטחתו של הצדיק מאוסטילה עמו, נתרופפה עקשנותו של הפריץ באחת, לא עמדה בו עוד רוח להקשיח לבו ולסרב, וניאות לחתום עם היהודי על חוזה חדש, לחכירת בית האכסניא לשנה הבאה...

מבוהלים ודחופים פשטו המשרתים על פני כל שטח הארמון, לתור אחר מקור הריח החרף שלא חדל, אך לשוא. הכל על מקומו נח בשלום, וזכר לאש לא נמצא.

משתמו החיפושיים, נרגעו הרוחות והשקט שב לשרור בארמון.

'איזה מזל שלא קרה שום נזק! - הפטירו יושבי הבית בינם לבין עצמם - 'כפי הנראה, חלף עבר הברק על פתחנו, שהרי חשנו בעליל בריח הגפרית שהותיר אחריו, אך אלינו לא קרב! מזל טוב היה לנו!...

אט אט קמה הסערה לדממה, העבים החלו להתפזר, הרקיע גילה פניו, וסדרי בראשית החלו חוזרים למסלולם. בני הכפר החלו יוצאים קמעה מבתיהם, לראשונה מזה יומיים, והשיחה הראשונה שנתגלגלה ביניהם היתה, על אודות הרעם הנורא שהחריד את הכפר כולו. מסתבר, כי לא רק יושבי הארמון, אלא תושבי הכפר כולם, חשו בו, ברעם היוצא מן הכלל אשר נשמע לאזניהם קרוב עד מאוד, וברור היה להם, כי ברק משמים פגע בכפר או בסביבותיו.

למחרת עם בוקר, ידעו כבר כולם לספר, כי אכן פגע ברק, ובארמונו של הפריץ פגע, אלא שלא גרם שם כל נזק.

'נו, בוודאי! - גיחכו היהודים - 'מזל של גוי!...

הסב לו הפריץ דגן בניחותא במגדל השן המפואר שלו, סמוך לאח הבוערת שהפיצה חום נעים על כל סביבותיה, וצפה החוצה בהתפעמות מרובה, מבעד לזגוגיות המשובצות בחלונותיו החסונים. היה זה מחזה נורא הוד, עת אחזה הסערה בציצית ראשה של הבריאה כולה, וטלטלה אותה טלטלות עזות ועצומות. עצים שלמים נעקרו ממקומם ונישאו על כנפי הרוח ההומה, כשביבים קלים ודלים... זרמי מים אדירים נוצקו מן המרומים, בשטפון גובר והולך. רעמים מבקיעי שחקים, הלמו ללא הרף, כקורנסים על סדן הארץ, אחרי ברקים מסנוורי עינים, אשר הבהיקו באור יקרות מקצה האופק ועד קצהו.

לפתע, החריד את הארמון רעם אדיר וחזק, אשר הימם לרגעים את חושיהם של כל חוסיו. כה עז היה קול הנפץ, עד כי דימו הכל למצוא עצמם בתל חרבות חסר תקומה. אך משחזרו הכל, והפריץ בתוכם, לעשתונותיהם, נוכחו, לאושרם, כי מאומה לא אירע וכי איש מאנשי הבית לא ניזוק.

ואולם, אחרי שנשמו לרווחה מאותו פחד פתאום שאחז בהם, החלו חשים בריח עז של גפרית הנודף בחלל הבית. הפריץ עצמו אף טען, כי הבחין בכעין עמוד אש הנוחת אל הבית מתוך הסערה, והחשש מפני שריפה מתפשטת הלך וגבר.

עד מאוד, ודעתו פזורה עליו, ואך בקושי מלמל באזני אדונו את אשר ראו עיניו.

בספקנות גלויה שרך הפריץ רגליו בעקבות המשרת, תוך שהוא מפקפק באמיתות המעשיה שבפיו, אולם עד מהרה נעשה גם הוא עצמו עד ראייה לבלתי יאומן הלוזה.

משנתפרסם הדבר, נעשה הפלא המופלא הלז לשיחה

בפי יושבי המדינה, והמונים מכל קצותיה החלו נוהרים לחזות בו. על הבאים נמנו גם מומחים וחוקרי טבע, אשר אישרו והסכימו פה אחד, כי אכן פגיעה רעה של ברק היא זו!¹

או אז, ניעור הפריץ כמתוך חלום, ובעודו מיצר ודואג על אסונו ועל הפסד הממון המרובה הכרוך בו, תפס ראשו בשתי ידיו וקרא בקול לא לו:

'אהה! זה עכשיו מבין אנכי דבר לאשורו: אין זה אלא אותו 'סוחר', שהבטיח הצדיק מאוסטילה לשלוח אליו! זהו, איפוא, ה'סוחר' שאמור היה 'לקנות' את כל כמות היין השרוף בבת אחת!

עוד באותו היום, הגיעו רגליו של אחד ממשרתי בית הפריץ, כבאקראי, אל מחסני הארמון, בהם אצורות היו חביות היין השרוף, ומחזה מוזר ומתמיהה נתגלה לנגד עיניו: רבות מן החביות מוטות היו על צידיהן, כשצביון מעוקל ומעוות, כמוצלות מאש. ומהן, שסדקים רחבים נפערו בין לוחותיהן, והינן פרוצות באופן מוזר ומשוונה...

תמיהתו גברה, משהבחין, כי הרצפה יבשה לחלוטין, מבלי כל סימן למשקה, שאמור היה להישפך מתוך החביות הניזוקות.

משהתקרב המשרת לתהות על המחזה מקרוב, לא היה לתדהמתו קץ: החביות כולן, עד לאחרונה שבהן, ריקניות היו לחלוטין. הוא ניסה לנענע חבית אחרי חבית, והנה כולן כלים ריקות לפניו. משפתח והציץ אל תוכן, נתפעם שבעתים: הן היו חריבות ויבשות כמו שמעולם לא אגרו משקה בתוכן...

בנשימה עצורה רץ המשרת להזעיק את הפריץ אל המחסנים. נרעש היה

מעין החכמה

'לפעמים הזוועה (סוג ברק) ימצוץ כל היין שבחביות, ולא יניח טיפה אחת, ובלתי נזק החבית.... לפי שהזוועה, בכחו הגדול, פותח כל חורי החביות ומפלישם (חודר בעדם) ומוצץ (שורף ומכלה) יינן עד תומו'...

1. מעניין לצטט בזה מדבריו של רבי טוביה הרופא, חכם ורופא בק"ק מיץ, צרפת, לפני כשלוש מאות שנה, בספרו הנודע 'מעשה טוביה' (עולם הגלגלים - פרק כח), וזה לשונו:

מסילות אל הנפש

פרשת תזריע - יצא ככרף חיצו

אתה, כי העולם הפקר הוא?! הרשאי פריץ לעשות בנתיניו ככל העולה על רוחו?!...

דבריו הנמרצים של הצדיק פעלו את פעולתם מהרה, והפריץ השפיל עיניו וכבשן בקרקע. הוא פתח וענה חלושות:

'הצדק עמכם, רבין! אכן, עוול גדול ביקשתי לעשות עם החוכר היהודי, הגון וישר מאין כמותו, אשר מימיו לא איחר את מועד תשלומיו אפילו ביום אחד! לא אוכל אפילו לתרץ עצמי. אין זאת אלא שנאחז בי השטן, וגיררני להתנהגות זו!... ואולם, עם כל זאת, מבקשני מכבודכם, רבין קדוש, לזכור לי לטובה את העובדה, כי מלבד מקרה מצער זה, הממלאני חרטה רבה, הרי מימי לא פגעתי ביהודי לרעה! מימי לא עשקתי יהודי! מימי לא הצקתי ליהודי! אדרבה, רוב משאי ומתני עם יהודים הוא, ויחסי כלפיהם הוגן וצודק!...

עיניו של הצדיק ברקו. 'יודיו' של הפריץ והיתפסו ביחסו הטוב ליהודים כצד זכות למענו, נשאו חן בעיניו הטהורות, והוא ראה בכך קידוש ה' גדול ונשגב. לאחר הרהור ממושך, פתח ושאל: 'בכמה נאמד נזקך?'

'בכך וכך' - השיב הפריץ.

'היש ברשותך סחורה נוספת כל שהיא' - הוסיף הצדיק

ובכן את דברתו קיים, ואת ה'סוחר' אכן שלח! אויה לי שניגפו רגלי במצודתו של הצדיק! אויה לי שפגעה בי קפידתו!...

מבלי להרבות בשהיות, ציוה הפריץ לרתום את הסוסים לכרכרה, ויצא לנסוע לאוסטילה.

'אל הרבין' - הכריז בקולי קולות - 'מוכרחני לנסוע אל הרבין!...'.

בהדרת כבוד ניצב הפריץ לפני הצדיק, הִחֹה קידה ופתח לומר את דברו: 'אין ספק לפני, כי את ה'סוחר' - הברק המשחית - שלח עלי כבודו, כפי הבטחתו! אולם נפשי בשאלתי: **מפני מה הגיע לי העונש החמור הזה? על מה ולמה נענשתי בנוק כה כבד? הלא בבת ראש איבדתי תוצרת של שנה שלימה, אשר אף עם הפגם שנמצא בה, וגם אליבא דשערי הרכישה הנמוכים ביותר שהוצעו לי, שוה היתה סכום עתק של אלפי רובלים!'**

החמיר הצדיק את סברו, הרציץ את ארשת פניו, והשיב:

'ושמא תואיל לומר אתה לי, מה רעה עשה לך ר' יואל שגוללת עליו גזירה כה קשה?! מה אשם מצאת בו, שעמדת להמיט עליו צרה גדולה שכזו ולגשלו, על לא עוול בכפו, ממקור פרנסתו זה עשרות בשנים?! כלום סבור

בטחה, כי יחסך אל בני העם היהודי ילך וישאף אל הטוב ואל ההטבה, הריני מעניק לך, איפוא, את ברכתי, כי תצליח, בסייעתא דשמיא, להרויח בעסקי התבואה פי כמה מבכל שנה ושנה, באופן שגם הנזק שגרם הברק יכוסה עד תום!

צא ושלח את התבואה דאנציגה ואל תחשוש!

בלב שמח ובוטח יצא הפריץ מלפני הצדיק, ועם שובו לביתו מיהר לשלוח את התבואה לדאנציג. ההצלחה, אכן, לא איחרה לבוא, כדברי הצדיק, וכעבור שבועות מספר חזר הפריץ לאוסטילה שנית, כדי להודות לצדיק על כי גם הבטחתו השניה נתקיימה ונתמלאה עד תומה...

לשאול - 'כדי שתוכל לחול עליה ברכה?'

'אכן, רבי קדוש! יש ויש! - הכריז הפריץ - 'גם עם יבול החיטה שלי לא הצלחתי השנה, שכן לפי שמועה שהגיעה אלינו, ירד מחיר החיטה בשוקי דאנציג פלאים, עובדה שאינה מצדיקה את ההוצאות הרבות הכרוכות במשלוח התבואה עד לשם. מפאת זאת, מונחת התבואה כולה עדיין במחסנים, ואלמלא ימצא לנו בשבילה שוק הגון במהרה, עלול הנזק להיות עצום ורב, לא פחות מנזקו של היין השרוף!'

'ובכן!' - קרא הרבי - 'הואיל והבעת חרטה מוחלטת על התנהגותך הקלוקלת כלפי חוכרך היהודי, ומתוך

למה הפריץ לא הצטרע?

דמים, שבועת שוא, גילוי עריות, גסות הרוח, הגזל, וצרות העין.

והנה, למרות שבחלק הנגלה שלהן, הן שבע עבירות שונות. באמת, מתחת לפני השטח, ישנו שורש אחד לכולן! והשורש הוא: **'הכחשת מציאותו של הזולת!'**

אין אדם יכול לחטוא באחת מהשבע עבירות הללו, אלא אם כן המציאות שמולו נחשבת בעיניו כאין וכאפס. כאיזו

כשקראנו את הסיפור הזה צצה בלבנו שאלה. שאלה הכתובה כבר בכותרת של הקטע. וכדי לבאר טוב יותר את השאלה, נצטרך להקדים:

כידוע, אחד מהעונשים המובאים בתורה הוא עונש הצרעת. והיינו, שישנן עבירות שהעונש עליהן הוא צרעת.

ואמרו בגמרא הקדושה (ערכין טז.) שהעבירות שעונשן צרעת, הן שבע. ואלו הן: לשון הרע, שפיכות

11 מסילות אל הנפש

פרשת תזריע - למה הפריץ לא הצטרע?

שקר הוא. וממילא כופר אפילו בהקב"ה ח"ו, מכיון שבתוך עומק לבבו רואה אך את עצמו ותו לא. הכרת אמיתת מציאותו יתברך תלוי בביטול היש של עצמו, כי אז אינו נפרד אלא דבק בו יתברך ולא ישקר בו... (עיי"ש עוד בדבריו).

ומכיון שהמכנה המשותף של כל השבע עבירות הללו הוא **'הכחשת מציאותו של הזולת!'** לכן העונש שלהן הוא צרעת!

הצרעת תכליתה היתה 'ריסוק' מציאות החוטא, והפיכתו 'לפירורים'. כי רק אחרי שהוא יגיע למצב הנורא הזה (מצורע, עם פצעים גדולים מגירי ליחה מסריחה...), נוכל לבנות אותו מחדש, לעצב את אישיותו, שיצליח להכיר במציאות הזולת!...

והנה, הפריץ שלנו מהסיפור, למרות שבעבר היה טוב, כנראה עבר עליו מה שעבר, והוא מחק את המציאות של היהודי, ולכן, התאכזר עליו כל כך, ואחר כך כשהגיע 'הברק' ולקח את הסחורה, הוא נסע אל הרבי והתפלא: 'מה עשיתי? לא עשיתי שום דבר רע בחיים שלי, אז למה קיבלתי עונש כזה?' ואפילו לא עבר לו בדל מחשבה, 'הא! מגיע לי!' כי מבחינתו היהודי היה כבר מחוק!...
ואם כן, מדוע הפריץ לא הצטרע?...

שהיא דמות ערטילאית, שכל מטרתה וקיומה היא רק לשמש לי כ'תרנגולת' - למריטת נוצות, לקיחת הביצים, ולאחר מכן לאכול את בשרה!...

נשמע חריף? אז בואו ונקרא יחד את דבריו של הגה"ק הרב אליהו אליעזר דסלר זיע"א (מכתב מאליהו, חלק ה - מכתב יט):

'דע' בני, כי האכזריות תולדת הביזוי. וידוע דאין חיה דורסת אדם אם לא תראה אותו כבהמה. **ואלה שהשתמשו בעבדים חשובים לברואים שפלים.** נמצא דאי אפשר להתאכזר **קודם שיבטלו בלבו.**

כן אי אפשר לרמות ולשקר אם לא **שבלבו יבטל את חברו.** **כשמבטלו בלבו וחושב אותו כאינו במציאות כלל** אז יוכל להשפיע לו מה שאינו במציאות. וזהו איך שהשקר היא תולדת הגאווה, וכשמתגאה כבר מתחילים כל שקריו.

המתאחד עם חבריו בחינת אהבה אמיתית לא יוכל לרמותם. אין גזול אלא **כשחושב שחברו עצמו לא כלום הוא** וממילא גם בעלותו לא כלום.

ובדרך זה 'ואהבת לרעך' - הוא כלל שכל גופי תורה תלויים בו. הפירוד והשקר היינו הך, דבפירוד מבסס לעצמו ומבטל לחברו (דזה תוכנו של הפירוד), והיינו שסובר **שמציאות חברו -**

(שמירת הלשון, שער הזכירה - פרק ו):

ואם יפלא בעיניך על זה, שהרי אנו רואין, כמה אנשים מדברים לשון הרע ואין להם שום נגע?

אז דע לך, שהיום הקב"ה החליף את עונש הצרעת בעניות, כי שקולה העניות כצרעת, והרי הוא עני, הנמסר בידי אדם, ועל ידי זה תוסר ממנו הגאווה,² שהיא על פי רוב הסיבה העיקרית ללשון הרע'...

והתשובה היא פשוטה: הפריץ כן הצטרע! אמנם גופו לא התכסה בפצעים מגעילים, אך הוא כן 'קיבל' טיפול שגרם לאישיות שלו להתרסק!

ולטיפול הזה קוראים 'עניות'! ואם הוא לא היה מספיק חכם, לעצור את הטיפול בזמן, הוא היה מגיע עד לפת לחם!...

וכך כתב הגאון הקדוש רבי ישראל מאיר מראדין זיע"א

מעין החכמה

וחשובות ביותר כשמירת שבת, תפילין, מילה וכיו"ב, נמסרו לנו בכמה פסוקים בודדים, ואילו ענין הצרעת, הבא על עוון לשון הרע כנ"ל, נמסר לנו באריכות רבה שאין לה אח ורע - כדי ללמדנו על החומרא הרבה של עוון לשון הרע, וכן ללמדנו שאין דבר שמרחיק את האדם מבוראו כמו עוון לשון הרע.

למה דומה אדם שאינו שומר את לשונו מלשון הרע ורכילות? לאחד שקנה רכב חדש מצויין מכל הבחינות, חוץ מדבר אחד - שלא היו לו בלמים. בעל הרכב נסע בו בשמחה, והנה איש אחד בא לעבור במעבר החציה. הנהג ניסה בכל כחו למנוע מאיש זה את גזירת היפך החיים, אך לא הצליח משום שרכבו ללא בלמים. למרבה הצער הוא דרס את האיש במלוא העוצמה וקטל אותו למוות.

אחרי אירוע מחריד שכזה, מן הראוי היה שבעל הרכב ישליך מיד את רכבו הפגום או לפחות יקח אותו לתיקון, אך הוא המשיך לנסוע ברכב כרגיל כאילו לא קרה שום דבר. והנה איש אחר עומד לו לתומו בתחנת האוטובוס, ושוב

2. הטעם לעונש הוא כדי להסיר ממנו את הגאווה, ובזה יובנו דבריו של אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א שאמר (אמרי נועם, תזריע - מאמר ד), וז"ל:

שתי הפרשות 'תזריע' ו'מצורע' עוסקות בעיקר בענין נגע הצרעת וטהרתו.

לפי דברי חז"ל נגע הצרעת בא על האדם בעוון לשון הרע. וסימן לדבר: 'מצורע' - נוטריקון: 'מוציא שם רע' ו'יקרא רבה, פרשה טו - אות ב). ולכן טהרתו של המצורע נעשתה על ידי שתי ציפורים, כפי שמפרש רש"י (ויקרא יד, ד. עלפי הגמרא בערכין טו): לפי שהנגעים באין על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו ציפורים שמפטפטין תמיד בצפצוף קול.

בתחילת פרשת 'תזריע' התורה מקדישה לדיניה של היולדת זכר או נקבה שמונה פסוקים בלבד, ולאחריהם מגוללת את כל דיני נגעי הצרעת למיניהם וטהרתם ביותר ממאה פסוקים (נ"ט פסוקים בפרשת תזריע, ועוד נ"ז פסוקים בפרשת מצורע). מצוות יקרות

ומתעבה, אף הם הלכו והתעבו עד שנהפכו לפסק מוצק שאין עליו חולק: פוסק הדור ר' משה פיינשטיין פוסל את מוצרי החלב של חֲבֵרָה פלונית!

ה'פסק' החדש עורר הד עצום בקרב ציבור יראי ה' שדעת הפוסק הגדול היתה חשובה בעיניהם, וכולם משכו את ידיהם מקניית מוצרי החלב של אותה חֲבֵרָה. כיון שהיה מדובר באלפי אנשים שסרו למשמעתו ולפסקיו של ר' משה פיינשטיין, הדבר גרם נזק כספי עצום לאותה חֲבֵרָה.

בעקבות זאת מיהרו ראשי החֲבֵרָה לסור לביתו של הרב לברר על מה ולמה לא נוחה דעתו הקדושה ממוצריהם. אלא שלהפתעתם הרבה, בדיוק כשכנסו לחדרו של הרב מצאוהו לוגם בעונג רב חלב שמויצר בחברתם. הם סיפרו לרב על מה שהתפרסם בשמו כנגדם, והרב כמובן הכחיש זאת מכל וכל כיון שדברים אלו מעולם לא יצאו מפיו, ועל אתר הצביע להם על קנקן החלב הניצב על שולחנו.

הדברים נבדקו בשרשם והתברר שהגביר הני"ל הוא אחראי הראשון לפרסום זה. הגביר נקרא בדחיפות לביתו של הרב ונשאל על סמך מה פרסם מה שפרסם. 'הלא במו עיני ראיתי שהרב הרים את קנקן החלב המיוצר על ידי אותה חֲבֵרָה והניחו בחזרה, והשתמש בקנקן החלב של החֲבֵרָה השניה, ומכך הסקתי שהרב אינו סומך על ההכשר של החֲבֵרָה הראשונה', השיב הגביר בפטות.

ריק אז הבין הרב את הטעות שנפלה וגרמה לכל הסער הזה. הרב הסביר לגביר בנוכחות ראשי אותה חֲבֵרָה שכאשר הרים את קנקן החלב הראשון הבחין שהוא ריק ולכן הניחו בחזרה והשתמש בקנקן השני, ולא מפני שיש דופי כל שהוא בהכשר של החֲבֵרָה הראשונה. באותו מעמד כתב הרב מכתב ברור שסומך הוא את ידיו על מוצרי החלב של אותה חֲבֵרָה ואין

הנהג איבד שליטה על הרכב ולא הצליח לבלום, וגם אותו דרס למוות. וכך הוא המשיך לנסוע ולקטול בדרכו עוד ועוד אנשים יקרים ותמימים.

כיצד יראה לנו אדם כזה? היש רשע ממנו בעולם!! כמובן, כאשר הוא יתפס על ידי המשטרה יאסרו אותו באזיקים, יובילוהו למשפט, יענישו אותו במלוא חומרת הדין ויושיבוהו בבית הסוהר למשך שנים רבות. וכל מי שישמע את גור דינו החמור, בוודאי יצדיק את הדין ויסיכים אתו ללא שמץ הרהור שבעולם.

וכך ממש אדם שאין לו בלמים לפיו, היום קוטל בלשונו את פלוני, מחר קוטל בלשונו את אלמוני, ובכל יום ויום שופך את דמם של אנשים טובים ותמימים, ובמקום לעצור ולעשות חשבון נפש עם עצמו על רוע מעלליו, ממשיך הוא 'לנסוע' כרגיל ולקטול עוד ועוד אנשים.

לא ניתן לשער אלו נזקים יכולה לגרום פליטת פה בעלמא. כדוגמא לכך, מספרים שבוקר אחד הגיע גביר אחד מפורסם, שהיה גם ירא שמים, לביתו של גדול הפוסקים בארצות הברית ר' משה פיינשטיין זצ"ל כדי להימלך בדעתו הקדושה - דעת תורה - על ענין חשוב שעמד אז על הפרק.

באותה הזדמנות הבחין הגביר שעל שולחנו של הרב מונחים שני קנקני חלב של שתי חברות שונות. הרב נטל קנקן חלב אחד מבין השנים וחזר והניחו על השולחן, ואחר כך נטל את קנקן החלב השני ומוזג ממנו לתוך כוס הקפה שהיתה מונחת לפניו. ממעשה זה מיהר הגביר להסיק מסקנא: 'הרב מייאן לשתות מהחלב של אותה חֲבֵרָה משום שאינו סומך על ההכשר שלהם.

הגביר סיפר לריעיו את שראו עיניו ומה שהסיק מכך. מכיון שהיה הגביר ידוע שם ונכנס ויוצא בביתו של הרב, דבריו עשו רושם רב ומיהרו להתגלגל מפה לאוזן. וככדור שלג המתגלגל

צדקות הוא נותן וכמה תעניות וסגופים הוא עושה, כל זה זניח בשמים ונחשב לאין ואפס, עד שיתקן את פגמי לשונו, ויקבל עליו אחת ולתמיד לא לדבר לשון הרע על שום אדם בעולם.

לכן מה יעשה אדם חכם - בכל בוקר מחדש יקבל על עצמו לשמור היטב על לשונו ולא לדבר לשון הרע ורכילות על שום אדם מעם ישראל. וכל מי שמקבל על עצמו בכל בוקר לשמור היטב על לשונו, אלפי מלאכי השרת ניצבים סביבו לשמור אותו מכל רע.

על כן ראוי וכחן שכל אדם ירגיל את עצמו וכן את בניו ובנותיו היקרים לקרוא בכל בוקר את התפילה הנפלאה שחיבר מרן החפץ חיים זיע"א על ענין שמירת הלשון, כיון שענין זה הוא מפתח ההצלחה בכל תחומי החיים.

אדם ימתיק את שפתיו עד כמה שניתן וידבר רק טוב על עם ישראל, כדי שחלילה לא יצטרך אחר כך לסבול יסורים שאין להם שיעור.

ואפילו על אדם שכולם מודים שרשע הוא מאין כמוהו, מוטב שלא לדבר לשון הרע ורכילות, כיון שסוף כל סוף מזרע ישראל הוא שנקראו בניו למקום ברוך הוא, כמו שנאמר: "בנים אתם לה' אלהיכם" (דברים יד, א), ובוודאי לא יהיה להקב"ה נחת מכך שידברו לשון הרע על בנו. וכבר אמרו חז"ל (ברכות נו.) שאפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון.

הזכרנו פעמים רבות את דבריו של אדמו"ר הזקן שצריך לחיות עם הזמן, ומפי זקני החסידים נמסר שכוונתו הקדושה היתה שיש 'לחיות' עם פרשת השבוע (היום יום - ב' חשוון). והכוונה בזה היא, שלא די לקרוא את פרשת השבוע אלא צריך 'לחיות' את הפרשה ולראות כיצד היא משפיעה לטובה על חייו של האדם. בכל שבוע הקב"ה משפיע לעולם, דרך פרשת השבוע, רפואות שונות לתחלואי נפשו של האדם.

בהם כל חשש, ופרסמו את מכתבו בכל העיתונים המקומיים החשובים - ותשקוט הארץ.

לצערנו הנוהג שבעולם כעת הוא, שכאשר נתפס מישהו על מעשה בלתי רצוי שעשה, מיד מפרסמים בכל כדור הארץ את שמו, את מקום מגוריו, מה בדיוק ממדי הפשע שעשה, כמה פעמים הוא חזר עליו וכו' וכו', וחוזרים על כך שוב ושוב בכל מהדורות החדשות ובכל כלי התקשורת למיניהם, ובמשך כמה שבועות, חדשים ולפעמים אפילו שנים, שופכים את דמו ומשפילים אותו עד עפר. צריך לדעת שאין שום היתר בעולם לעשות זאת. גם אם אדם חטא ולפי שורת הדין ראוי להענישו במלוא חומרת הדין, עדיין אין שום היתר לפרסם את קלונו ברבים ולשפוך את דמו, ומי שעושה זאת גדול עונו מנשוא.

בגלל הנהגה זו העולם קורס ומתמוטט כלכלית, בריאותית ונפשית, שהרי נאמר: "תולה ארץ על בלימה" (איוב כו, ז) - כלומר, כל העולם עומד על בלימת הפה, וכאשר בלימה זו נעדרת מן העולם, מיד הוא קורס בכל התחומים.

בכל יום ויום מתגלות לצערנו כל מיני מחלות קשות חסוכות מרפא. כל המחלקות בכל בתי החולים מלאות עד אפס מקום, ה' ירחם. וכל זה בא כדי לכפר על כך שאין לאנשים מעצורים לפיהם ולשונם. כל העולם סובל מאוד מפני שהותרה הרצועה וניתנה אפשרות לכל אחד ואחד להתבטא בחופשיות על כל אדם ולפרסם את קלונו ברבים.

אין לנו מושג עד כמה עוון לשון הרע מעכב את הזיווגים, את הפוריות, את הפרנסה, את השלום בית וכו'. כל שערי השמים ננעלים בבת אחת בפני אדם שאינו שם רסן ללשונו.

לכן אדם שידוע שקלקל את לשונו ודיבר לשון הרע על אנשים רבים, ביזה אותם ברבים והוריד את כבודם למטה מטה - לא משנה כמה

ביאור המושג 'הכחשה'

זה נחמד להשתמש במילים של לא מביא תועלת. ומכיון שכן, בית מרקחת, אך בוודאי שזה בוודאי עלינו לנסות ולבאר את

מעין החכמה

מי שחפץ לזכות בחג השבועות להארת מתן תורה, יקדים מבעוד מועד לשוב בתשובה שלימה על עוון לשון הרע ורכילות, ואל ישוב עוד לְקִסְלָה.

מספרים על הגה"ק ר' יואל סרקיש (המכונה בראשי תיבות הבי"ח על שם ספרו המפורסם 'בית חדש' על הטור) שכל חולה שהיו מניחים אותו בארבע אמותיו בשעה שלמד תורה, מיד היה מבריא.

הסיבה לכך היא, מפני שהשכינה הקדושה היתה שורה על הבי"ח בשעת לימודו בעוצמה אדירה, ומכיון שהשכינה הקדושה אינה יכולה לסבול שיהודי חולה ומתייסר, לכן היתה מרפאה כל חולה שנכנס לארבע אמותיו של הבי"ח.

אך כיצד תלמיד חכם זוכה שהשכינה תשרה עליו בשעת לימודו בכזאת עוצמה? התשובה לכך היא: כאשר תלמיד חכם שומר היטב על קדושת לשונו ואינו מוציא מפיו דברי לשון הרע ורכילות ושאר דברים בטלים, דברי התורה שיוצאים מפיו מאירים באור יקרות, והשכינה הקדושה שורה עליו ואינה עוזבת אותו לעולם.

זו גם הסיבה שזכה מרן החפץ חיים זיע"א שספרו ההלכתי 'משנה ברורה' התקבל בכל תפוצות ישראל כספר יסוד בעולם ההלכה, ומאז הדפסתו הראשונה של הספר חזר ונדפס בעולם באלפי מהדורות, ובכל בתי המדרש בעולם כולו לומדים בו בשקיקה רבה - כיון שמחבר הספר דבק בכל נפשו ומאודו בענין 'שמירת הלשון' והציבו כמטרת חייו.

ובשבוע זה שקוראים אנו את פרשיות 'תזריע' ו'מצורע', הקב"ה משפיע לנו כחות מיוחדים להצליח לטהר את לשוננו מכל פגמיה. פרשיות קדושות אלו מעוררות אותנו לשים לפינו מחסום. וגם אם לא עשינו זאת עד כה, עלינו לקבל זאת על עצמנו מעכשיו והלאה.

לא משנה מי דורש ממך ואלו לחצים הוא מפעיל עליך כדי שתדבר בגנות הזולת - עליך להיות איתן וחזק לעמוד בנסיון, ולא להוציא מפך אפילו מילה אחת של לשון הרע על הזולת.

וגם אם בגין כך תפסיד את מעמדך ופרנסתך וכדומה - אל תחוש לזה, כי העולם הזה וכל אשר בו אינו אלא זמני בלבד, והעיקר הוא שאת מקומך בעולם הבא, עולם הנצח, לא תפסיד חלילה.

ברוב השנים קוראים אנו את פרשות 'תזריע' ו'מצורע' בימי העומר הקדושים, שהם ימי ההכנה לחג השבועות - חג מתן תורתנו הקדושה - כדי ללמדנו שענין שמירת הלשון הכרחי ביותר כדי לזכות להארת מתן התורה הקדושה בחג השבועות. מי שחלילה מגיע לחג השבועות מבלי לתקן את פגמיו לשונו כראוי, מעכבים בשמים את בחינת קבלת התורה הפרטית שלו.

מבחינה טכנית אמנם הכל יהיה כרגיל - חג השבועות יגיע במועדו, הוא ילבש בגדי חג ועל שולחנו יוגשו מאכלי חג כיאה וכיאות וכי' - אך חג השבועות של הקב"ה לא יגיע אליו, כיון שפגמיו לשונו יעכבו זאת. על כן כל

המורכבת משלשה ממדים: מקום, זמן, וחיות.

ונפרט יותר:

המקום - זה כדור הארץ שלנו.

הזמן - הוא חטיבה אחת של זמן, בן ששת אלפים שנה.

חיות - הוא החיות של כל הברואים שבכדור הארץ.

והקב"ה טוה תוכנית זיכוך, תוכנית שלצורך קיומה, צריכים שכל בעלי החיות, כולם! יעבדו כל הששת אלפים שנה! (גם אחרי ביאת המשיח), ורק בסופה תגיע המציאות אל תכליתה.

וכאן מומלץ לעצום עינים, ולנסות לצייר את הידע הזה במחשבה:

מפה ארוכה, ארוכה, כמעט אין סופית... נפרשת על הרצפה, ומתוכה נזדקרים נקודות, וחיצים, מקומות ואירועים...

מתבוננים בתחילת המפה, בה נושקת נקודת הזמן הראשוני עם גירושו של האדם מגן עדן, ומגלים בריאה גסה ומחוספסת. ברואים שכל מטרת חייהם היא הנאה גשמיית בלבד! וכל מי שמפריע להנאה הזו, אחת דתו להשמיד...

העולם מזדעזע פעם אחרי פעם: אסון דור אנוש, אסון דור המבול, אסון דור הפלגה, אסון דור סדום ועמורה...

המושג הזה: 'הכחשת מציאותו של הזולת!'

ובפרט אחרי שאמרנו שכל מי שנמצא בקטגוריה הזו, מרחמים עליו מן השמים, ומעבירים אותו מסלול של ריסוק פנימי, עושים את נפשו קוויץ, ומפוררים אותה לפירורים... ורק לאחר מכן לשים אותה מחדש ומכניסים לתנור. עד שבסופו של תהליך, מקבלים נפש חדשה, נפש המסוגלת להתאחד, באמת, עם הזולת!

והאמת שכדי לבאר את המושג הזה נצטרך להקדים. ונתחיל:

לפני תפילת שחרית יש הנוהגים לומר את הפיוט 'אדון עולם'. וכך כתוב בתחילתו: 'אדון עולם אשר מלך. בטרם כל יציר נברא: לעת נעשה בחפצו כל. אזי מלך שמו נקרא'...

והנה המילים הספורות הללו 'לעת נעשה בחפצו כל', כוללות בתוכן חכמה רבה. אך לענייננו, מבואר שהבריאה נעשתה לפי החפץ והרצון שלו יתברך.

וגילו לנו חכמינו הקדושים, שרצונו יתברך היה לברוא מציאות שתעבור תהליך ארוך של זיכוך, עד שבסופו של דבר היא תזכה ומציאותו של הקב"ה תתגלה בתוכה.

ומכיון שכך, ברא הקב"ה את המציאות הזו, והיא המציאות

וכל נשמה של יהודי קיבלה את החלק הפרטי שלה בתורה, את החלק הפרטי שלה בביצוע התוכנית האלקית!

ומעתה החלו עם ישראל לעבוד עבודה מסודרת. עבודה ברגשות הלב, במחשבה דיבור ומעשה - בקבלת אלהותו ויתברך, בלימוד תורה וקיום המצוות.

כל יהודי הכיר והבין מה היא העבודה המיוחדת לו. כל יהודי זיהה על איזה אלפית סנטימטר ב'מפה' הוא ממונה ואחראי - לזככה, לטהרה, ולהופכה להיות ראויה לביצוע התוכנית...

וכך חלפו הדורות. מיליוני יהודים חיו במהלך השנים הללו, וכל אחד מהם ביצע את שליחותו באהבה ובשמחה!

באותה תקופה נפלאה, כל אחד הכיר את מקומו, תפקידו ושליחותו, ועסק בכל יכולתו להצליח. והאמת שלא היה פשוט, היה צריך לעבוד הרבה בזיכוכ הגוף העכור מתאוותיו ושטויותיו... וזה סיפק הרבה עבודה...

אך כאשר חלפו השנים, והגיעה תקופת בית המקדש הראשון, התגברה הטומאה והצליחה להוליד בלבבות עם ישראל רגשות גאווה...³

וחוץ מהאסונות, המלחמות שפרצו פעם אחרי פעם, כמסופר בסדר הדורות', גרמו לנהרות של דם רותח שישטפו את שדות החיטה...

וחכמינו הקדושים (עבודה זרה ט). הגדירו את כל אותן אלפיים שנה הראשונות של הבריאה במילה אחת: 'תוהו!' ('אלפיים שנה תוהו').

בשנת אלפיים לבריאה חגג אברהם אבינו את יום הולדתו ה-52, ומאז עבר העולם שלב בתוכנית הבניה... וגם אנו צריכים להפוך דף במפה...

האנשים במרחבי העולם המשיכו בטומאתם ובתאוותיהם, בתאות האכילה, הממון, הנשים, והרצח... וכדור הארץ המשיך להיצבע בדם, ולהישטף בדמעת העשוקים...

אך למרות זאת, מעתה כבר החלו להיראות גם סימני קדושה. שלשת האבות - אברהם, יצחק, ויעקב, החלו למשוך משמי מרומים את נשמותיהם הקדושות של עם ישראל...

ובשנת 2448 לבריאה, קרה האירוע המרכזי ביותר בתולדות העולם, הקב"ה הוריד את תורתו הקדושה לעולם...

מעין החכמה

גרמה שהקליפות נטלו מהם הגאווה הזאת הנקרא 'מסתרים', ויתנוה לאומות העולם...

3. וזה לשון 'שער רוח הקודש' (דף יב ע"א): 'כי עוון הגאווה שהיתה אז בישראל,

פרשת תזריע - גם את שלו הוא מפסיד!

ועברנו תלאות ותלאי תלאות, עד
אין קץ!...

ועיקר הבעיה של השוטה, בעל
הגאווה, שהוא לא יודע לקרוא 'מפה'!

בתוכנית של ה'מפה' פרושה תוכנית
בת ששת אלפים שנה,
ומשתתפים בה אין ספור פועלים,
כאשר לכל פועל יש את התפקיד שלו.⁴

אז איך השוטה, בעל הגאווה, מעלה
בכלל על דעתו המצומצמת, שכולם
צריכים לרקוד לפי ה'נקודה' שלו?!...
ונמשיך הלאה...

הרגש הגאווה הזה גרם שהאדם התנתק
מזולתו והחל לחוש רק את
עצמו, רק את הניצוץ האלקי שבו...

האדם המשיך לעבוד את בוראו בנקודה
הפרטית שלו, ונתקע בה! רק אני
המציאות, וממילא רק הנקודה שלי
קיימת. וכל מי שיחשוב לעבוד את ה'
אחרת מהנקודה שלי, אני אלחם נגדו!
עד שאבטל אותו מהמציאות!

וזה חטא הגאווה! חטא 'ההכחשה'!
ובגלל חטא הגאווה נחרב בית
המקדש הראשון והשני,

גם את שלו הוא מפסיד!

היטב, שלכל אחד יש את הנקודה
שלו, את החלק הפרטי שבו הוא
עושה נחת רוח לבורא, הוא עלול
להדרדר לתהומות של חולי הנפש,
ולהפך להיות, רחמנא ליצלן, ביקורת⁵
ובעל לשון הרע!

אדם שחושב שהנקודה הפרטית שלו היא
המציאות האמיתית, וכל המציאות
מסביב חייבת להתבטל לנקודה שלו, עליו
לדעת שהוא זכה לשם חדש: 'בעל גאווה'!
ואם הוא לא יתפוס את עצמו
בידים, ויסביר לעצמו היטב

מעין החכמה

לו תכלית כזו - טועה, כי התכלית - עבודת ה', עמל
- "נפש עמל עמלה לוי" (משלי טו, כו) - **וכל מעשה**
ומעשה בעבודת ה' הוא הוא התכלית!

היודע להעריך זאת הוא הצדיק והוא תמיד
בשמחה, כמו שנאמר: "ולישרי לב
שמחה" (תהלים צז, יא)...

5. בשיחה שמסר הגאון הרב יוחנן
דוד סלומון זיע"א אמר

4. כתב הגה"ק הרב אליהו אליעזר דסלר
זיע"א (מכתב מאליהו, חלק ה - עמוד 264), וז"ל:

אם חושב אדם לעשות - מוטב. אבל החושב לגמור
מלאכתו - זו אפיקורסות! 'לא עליך המלאכה
לגמור', כי אי אפשר לאדם לגמור כלל! **אדם נולד**
באמצע ענין ומסתלק באמצע ענין, ואין 'גמירה'
בגדר אדם כלל. ועל כן אין לו לחשוב חשבונות
בעבודתו בעולמו כמה יבנה ויגמור ויתקן. המציב

לי בהרחבה על העבודה הגרועה של הבניה בדירה החדשה שלו. עבודות השרברבות והריצוף, הנגרות והטיח, הסיווד והפרזול, ועוד ועוד. בכולן היו פה ושם פגם או ליקוי, שכחה וזיוף, חומר גרוע או עבודה מרושלת. לא היה כמעט בעל מקצוע אחד שעבד בבנין שהאורח הזה לא ציין ליקוי כל שהוא בתוצרת עבודתו...

כששאלתי אותו לבסוף אם הוא עומד להגיש תביעה נגד הקבלן, עשה תנועת ביטול בידו ואמר כי כל אלה הם דברים קטנים שלא כדאי לתבוע עליהם, ושכולם יחד אינם שקולים כלל לעומת המציאה הגדולה שהיתה לו בהשגת הדירה הזאת במחיר כה זול. התפלאתי מדוע הוא עוסק מזה חצי שעה בפירוט כה רב של תלונותיו.

כששאלתי אותו אחר כך לשלום חותנו התחיל לשלח חיצי ביקורת בקופת החולים, בפקידים ובטלפוניסטיות, ברופאים ובאחיות, במעבדות ובלבורנטים, בבית המרקחת ובמחירי התרופות, בתורים ובפרוטקציות, בסדרי המרפאות ובטיפול בבית החולים, וכך דיבר הלך והתלונן על כל פרט ופרט מענייני רפואת חותנו. דבריו נשמעו כדו"ח סופי של ועדת חקירה קפדנית לאחר עבודה מאומצת של כמה חדשים... כך שטח בפני במשך שעה ארוכה את רשימת הליקויים הכוללת ביותר האפשרית על מערכת הרפואה.

רציתי קצת לאוורר את האווירה הקודרת ושאלתי אותו על הצלחת בניו בלימודים, אך בזה רק פתחתי פתח למטר של תלונות על כל מרכיביה של מערכת החינוך, למן המורים וספרי הלימוד ועד המנהלים ונהגי ההסעות. בכל הוא מצא ליקויים ועל הכל הוא התלונן. על הריהוט בכיתות והמבחנים, התעודות ושיעורי הבית, סדרי הבטיחות וההשגחה בחצר, כובד הילקוטים ואורכה של הפסקת האוכל, וכן הלאה עד בלי סוף...

(מגדל דוד בעין יהודית, חלק ו - עמוד 25),
וז"ל:

בעוד כשבועיים יכנס אלחנן בנועם עול תורה ומצוות. ההזמנות הגיעו היום מן הדפוס, ובני הבית יושבים סביב השולחן הגדול העמוס מעטפות והזמנות בולים ודפי כתובות, ומכינים את ההזמנות למשלוח בדואר. אבל אחדים מן המוזמנים יזכו לביקור מיוחד בביתם להזמנה בעל פה מבעל השמחה עצמו המלווה על ידי אביו. אחד מהם הוא מורו ורבו הזקן של אבא. יחס מיוחד היה לו לאביו של אלחנן למורה זה. אמנם לא ממנו קיבל את רובי תורתו, אבל את יסודות החשיבה היהודיים עליהם בנה אחר כך את כל עולמו הרוחני רכש ממורה זה, ועל כך הכיר לו טובה לאורך השנים.

בדרך סיפר לבנו על המורה ועל הדברים החשובים שקלט ממנו בשנים שחבש את ספסל הלימודים לפניו. תבל, אמר אבא, שבגיל הצעיר של אז לא היה לי מספיק שכל לקלוט את כל החכמה שהשפיע עלינו מורה זה. מכל ביקור אצלו שאני נוהג לערוך מספר פעמים בשנה עד היום, אני יוצא עמוס בדברי חכמה, בעצות חשובות לחיים ובראיה פִּקחית של המציאות. חדד את אוזניך לשמוע את כל דבריו ולזכור אותם.

במאור פנים ובשמחה גלויה קיבל המורה את תלמידו מאז ואת בנו. הוא ישב בראש השולחן עטוף בחלוק בית, החליק על זקנו הלבן והביט בחיבה פעם באב ופעם בן. הוא שמח להזמנה. אבא של אלחנן דחק במורו שישמיע באזני בר המצוה הצעיר משהו מהדרכתו לדרכי חיים נכונות. הוא לא היה צריך לבקש הרבה. יותר משהגעל רוצה לינק רוצה הפרה להיניק.

השבוע, כך פתח, ישב כאן אדם אחד. כששאלתי אותו: 'מה נשמע?' סיפר

לא יעמוד בביקורתו התהומית, וגם בממלאי תפקידם על הצד הטוב ביותר יצליח למצוא פגמים. הצלחה מצפה לו רק בתפקיד מגייה...

אלחנן שהאזין ברב קשב לדברי המורה הזקן העז ושאל: 'יזמה רע בכך אם הוא מתלונן

על אלה שאינם ממלאים תפקידם כהלכה? כאשר המורה שלי טועה בחישוב הציון שלי במבחן, אני לא מוותר וניגש להעיר לו על כך ולתבוע את שלי!'

אביו של אלחנן רצה להשתיק אותו, אך המורה חייך מתוך הנאה ואמר: 'יפה, צודק אתה!'

כאשר התלונה היא מעשית והמתלונן תובע את מה שמגיע לו בצדק, אדרבה, הצדק אתו. לא על תלונות מסוג זה אני מדבר. כוונתי לתלונות שעיקר התועלת למתלונן בהן הוא עצם שטיחת תלונתו בפני ידידים ומכרים, הוא נהנה מעצם סיפור התלונות. אין הוא מתכוין כלל להזמין את עושה העוול לדין תורה. גם הוא עצמו יודע להסביר שהתלונות אינן ראויות לתביעה של ממש. כל הבעיה שאני מעלה היא בעיית האופי.

האופי של המתלונן מקולקל והוא הולך ומתקלקל עם כל תלונה נוספת. בהתחשב בזה שלא יתכן שכל מעשיהם של כל בני האדם יהיו מושלמים, אין ספק שחיים אנו בעולם לא מושלם בו ניפגע מפעם לפעם על ידי רשלנותו של אדם זה, או אחר. זוהי מכה הטבועה בטבעו של עולם, ממש כתעותועי מזג האוויר. זה המצב. התלוננות בלתי פוסקת יש בה משום התרסה כנגד מנהלו של עולם ושורש מסויים של כפירה בהשגחה. לכל דבר לא טוב שקורה לי יש אָשֶׁם, כך חושב לו המתלונן. לא שהקב"ה סובב לו כך את פני הדברים, אלא יש אדם האשם בכך וכל הבעיה היא למצוא אותו, ובזה התמחה המתלונן היטב...

אבא שלך מתפלא בוודאי מדוע אני אומר לך זאת לפני הבר מצוה שלך? דע לך שמתלונן קבע בן שלשים, אין כמעט סיכויים שישנה את אופיו בגלגול הנוכחי. רק החלטה

חשבתי הרבה על התלונות שלו והגעתי למסקנה שאכן ברובן הוא צדק. ובכל זאת הרגשתי הרגשה חזקה שמשוה לא בסדר עם המתלונן עצמו. **מרוב עיסוקו בתלונות והשתקעויות במציאות ליקויים קלקל את ראייתו והפך להיות רע עין.** הוא רואה בכל דבר בצורה בולטת את הצד השלילי, ורואה אותו מוגדל פי כמה מגודלו האמיתי. אין סליחה לפניו ואין העברה על מזותיו כאשר מדובר ברשלנות כל שהיא. המודד היחיד לרמתה של כל עבודה ומילוי כל תפקיד הוא השלימות המושלמת. כל ירידה מרמה זו אין עליה כפרה. כל תקלה נשמעת בפיו גדולה וגורלית. דומה שאילו היה יושב בבית דין לגזור את עונשיהם, היה פוסק משנה מאסר ועד סקילה לכל אחד מבעלי התקלות שעליהן הוא מדבר בשצף קצף.

הרי כולנו יודעים שהשלימות אינה מציאות יומיומית אלא שאיפה שאנו שואפים אליה ומשתדלים להתקדם לקראתה, לא תמיד בהצלחה תיירה. גם מה שאנו עצמנו עושים אינו תמיד כליל השלימות, וכאשר שואלים אותנו על כך יש לנו ערימות של תירוצים, הסברים ואמתלאות להצדיק את עצמנו. **אבל מן הזולת אין המתלונן רוצה לשמוע שום תירוץ.** ממנו הוא דורש עבודה מושלמת, ולא מעניינת אותו שום סיבה שבעולם.

ההרגל הקבוע הזה של התלוננות בונה ומעצב את האופי של בעליו. העף מבט בפרצופו של אדם כזה ומיד תבחין באופיו התלונתי. מהלך הוא בכל מקום כשעל פניו ארשת של קטיגור. בכל דבר רואה הוא את השלילה. תמיד בודק הוא כל דבר בהשוואה לאידיאלי ביותר, גם אם אין זה מציאות. הוא הולך ומשחית את אופיו. הוא הולך ובונה מחיצה בינו לבין כל בשר ודם על פני כל הארץ. שום בר דעת העומד על אופיו לא יסכים להיות שותפו בעסקים. שכנו אינם רוויים ממנו נחת, ולהיות בן משפחתו הוא עונש ארוך טווח שאי אפשר להיחלץ ממנו. שום ילוד אשה

פרשת תזריע - גם את שלו הוא מפסיד!

כל הקשרים האמיתיים שבעולם הוא יציאת האדם מגבולות עצמו להרגיש את זולתו ולחשוב על חברו. ומי שסובב בחייו רק סביב עצמו, כל נקודת קשרו עם סביבתו תהיה מחמת הריח הבא לו מקשר זה. והנה אם יכול לרמות את הבריות, ביצירת חן והתעניינות מדומה, כדי להרויח איזו תועלת מהקשר עם חברו - לא יכול לרמות את מי שבוחן כליות ולב, ויודע מחשבות האדם ומעללי לבבו.

על כן לא יוכל כלל להתייחד ולהתקשר עם ה' יתברך בהיותו שקוע בגאותו, כי אין לבבו פנוי כלל אל כבוד ה' ואורו, וכיצד יוכל לדבוק בו?...

אך כאשר יזכה האדם, לאותה פשיטות נפלאה - סוד הענוה, אזי יפתחו בפניו כל שערי ההשגה.

הענוה היא מדת הפשיטות, ובה האדם אינו מגדיר עצמו בחשיבות מוגבלת, ובכך הוא מנקה עצמו מכל גבולות העולם הזה ומצָריו. כי באמת כל איש ישראל שייך למרומי אין סוף

אך, כאן אנו חייבים לעצור ולהדגיש! שלא ישמע חלילה מהדברים שלנו, שאדם כזה לפחות הרויח משהו. הרויח שהוא מושלם בנקודה שלו.

חלילה! עלינו לדעת, אדם שוטה וגאותן, המבזה את הנקודה של חברו, גם את הנקודה שלו עצמו הוא מפסיד!

וזה לשונו של הגה"ק הרב חיים כהן, 'החלבן' זיע"א (טללי חיים - ויחד לבבנו, עמוד שכה):

הגאותן שקוע בעצמו, על כן לא יכול להשיג שום השגה רוחנית, ובוודאי רחוק הוא מאוד מאור היחודים. כי היחודים הם התקשרות האדם בבורא עולם, וכיצד יוכל לקשר עצמו אליו יתברך, אם כל עצמותו סובבת סביב עצמו, והוא מחושק בגבולות עצמו, ואינו יכול להתקשר מאומה עם זולתו. כי הבט וראה, שהגאותן אינו חושב על אחרים וחייהם, ואינו מרגיש רגשותיהם ומציאותם כלל.

אין לגאותן יכולת להתקשר בקשר של אמת עם איש. כי היסוד והשורש של

מעין החכמה

שראה לאחרונה, אמר לי כי בשבוע שעבר ראה מעשה כזה. האוטובוס איחר להגיע, וכאשר סוף סוף בא, עבר אדם אחד בין הנוסעים הממורמרים ורשם להם על דפים מפנקסו את הפרטים של האוטובוס ואת הכתובת המתאימה במשרד התחבורה, והמריץ אותם לשלוח מכתבי תלונה...

איתנה להיות בעל עין טובה, לראות את הדברים ביחסיות הנכונה ולזכור שאלקים מגלגל את הדברים, וגם כאשר מישחו משרת אותי שלא כהלכה ואני סובל מזה, גם בזה יש יד ה'. את ההחלטה הזאת צריך להחליט מראש בגיל צעיר.

כששאלתי את האורח לפני לכתו אם יוכל לספר לי גם איזה מעשה טוב

פרשת תזריע - מה הקשר בין תזריע למצורע?

אך לעומת זאת, נקודת ההתעניינות הפנימית של העניו היא באור ה' הגדול, לא בניצוץ שבו שהיא הישות הפרטית לבדה.

העניו אינו סובב סביב עצמו, סביב הווייתו המדומה, ובכך נקשרים חייו בהויה האמיתית שהיא גדולת ה' ורוממתו, וענייני השכינה ועם ישראל נאחזים בלבבו ברושם ובחשיבות רבה. מתוך כך הוא נעשה אחוז ומושרש באור העליון, וממילא יכול להתגלות בו בגדולה ובשפע רב.

וממילא נפתחים חייו לשאוב מי שפע וברכה הקיימים בהוויות עליונות ומלאות חיים אלו, והוא נעשה צינור וובע ברכה עליונה...

ועתה אחרי כל האריכות הזו נעבור לפרשת השבוע...

מצד נשמתו, אלא שתודעתו העצמית הגבילה אותו לצמצומי העולם הזה. ועיקר גבול זה מושרש בגאווה, המגדירה ומזהה את האדם עם הגבול.

כי מהות הגאווה היא ההגדרה העצמית, שמגדיר עצמו בתארי חשיבות. והעניו אינו עסוק בעצמו כלל, ולפיכך לא הכניס את נקודת עצמותו תחת הגבול, וממילא משיב בכך את עצמיותו אל מקומה האמיתי, שהוא ממעל הגבול והמדה. כך תוכל ההשראה העליונה האין סופית לחול עליו ולהאיר את חייו.

וברשותכם נסכם:

עסק האדם סביב עצמו מכנס את כל נקודת החיים סביב הישות הבודדת, הגרגירית, הקטועה והדלה.

מה הקשר בין תזריע למצורע?

והנה, ישנו קשר הדוק ושייכות בין שתי הפרשיות הללו, שהרי בשתי הפרשיות מדובר על נגעים⁷ (בפרשת תזריע - נגעי אדם

בשיחה שמסר הרבי מליובאוויטש אמר כך:⁶ פרשיות תזריע מצורע בשנים פשוטות (שאין בהן חודש אדר ב') - מחוברות.

מעין החכמה

ארבעה חוץ לגופו: בבגד צמר, בבגד פשתים, בכל כלי עור, בקירות הבית.

ותמצא הפרשיות מסודרות בסדר הזה והיו הנגעים עשרה כנגד עשרת הדברות, בזמן שהיו ישראל מקיימין התורה והמצוות

6. ליקוטי שיחות (תרגום חופשי, חלק כב - עמוד 78).

7. כתב רבינו בחיי (ויקרא יד, לו), וז"ל: 'והנה הנגע בקירות הבית' - עד כאן הזכיר עשרה נגעים:

ששה בגופו של אדם, והם: שאת, ספחת, בהרת, שחין, נתק, מריטת הראש.

פרשת תזריע - מה הקשר בין תזריע למצורע?

והנה המתבונן בפרשיות הללו מתעוררת בקרבו קושיא:

הפרשה הראשונה נקראת בשם 'תזריע', וצריך להבין מדוע והרי רובה הגדול של הפרשה עוסק בענייני נגעים? **ועוד** יותר קשה לא רק שלתיבת תזריע אין כל שייכות לענין הנגעים, אלא, לכאורה, הם הפכים:

תזריע מורה - כמפורש בפרשתנו: "אשה כי תזריע וילדה זכר" (שם יב, ב) - על ענין שמביא הולדה חדשה וחיים חדשים. מה שאין כן נגעים הרי מצורע חשוב כמת (נדרים ד:ד) - והפירוש בזה הוא שאין זה רק מצד טומאת המצורע אלא המצורע עצמו חשוב כמת!⁸

ואם כן איך נותנים שם המכיל בתוכו חיים חדשים למציאות של מוות וחלולין?!

ונגעי בגדים, ובפרשת מצורע - נגעי בתים).

ועוד פרשת מצורע היא סיום וחותם פרשת תזריע. שהרי דיני המצורע אודותם מדובר בפרשת תזריע, סיומם - "תורת המצורע ביום טהרתו" (ויקרא יד, ב) - בפרשת מצורע.

ובסך הכל ישנם בבי' הפרשיות 157 פסוקים, המתחלקים כך: שמונה הפסוקים הראשונים בתחילת פרשת 'תזריע' עוסקים בדיני אשה היולדת זכר או נקבה.

ולאחריהם מגוללת התורה את כל דיני נגעי הצרעת למיניהם וטהרתם ביותר ממאה פסוקים - נ"ט פסוקים בפרשת תזריע, ועוד נ"ז פסוקים בפרשת מצורע (וסוף הפרשה עוסקת בענין אחר)...

מעין החכמה

ואילו מצורע עני מביא: כבש לאשם ושני תורים אחד לעולה ואחד לחטאת. ואחר שהוא מקריב אותם נאמר: "וכיפר הכהן" (שם פסוק לא).

וצריך להבין מדוע אצל עני לא כתוב 'וטהר'! **והתשובה** (כמובן בדרך חידוד בעלמא): שכן העני אינו מיטהר לעולם, קודם לכן, כשהיה מצורע - 'מצורע חשוב כמת', ועכשיו משנתרפא - 'עני חשוב כמת'...

בארץ היו ניצולין מהן ואם לאו היו לוקין בהן...

8. ובדרך חידוד הובא בספר אמרות חכמה (ויקרא - עמוד קלד) לגאון רבי נתנאל אבני שליט"א, כך: יש הבדל בין קרבנות של מצורע עשיר לקרבנות מצורע עני.

מצורע עשיר מביא לטהרתו ג' כבשים: כבש לעולה כבש לחטאת כבש לאשם. ואחר שהוא מקריב אותם נאמר: "וכיפר עליו הכהן וטהר" (ויקרא יד, כ).

מדוע דוקא אדם?

והנה כשמתבוננים בפרשתנו מבחינים שבכל הפרשה מזכר רק התואר 'אדם'! וצריך להבין מדוע כל פרשת הנגעים, השייכת לכאורה דוקא באנשים בעלי מדרגה פחותה, סובבת סביב התואר 'אדם', כמו שכתוב: "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת וגו'" (ויקרא יג, ב), "נגע צרעת כי תהיה באדם וגו'" (שם פסוק ט)? **ולשתי** הקושיות תשובה אחת...

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל זיע"א (אמרי נועם, תזריע - מאמר א), הקשה כך:

בלשון הקודש יש למין האנושי ארבעה תארים, והם: אדם, איש, גבר, ואנוש. והתואר הגבוה ביותר מביניהם הוא התואר 'אדם', והוא מתייחס רק לאנשים בעלי מדרגה רוחנית גבוהה.

הצרעת - סולם עליה

המהות של הצרעת אומרת לאדם - תחשב מסלול מחדש. היית בדרך טובה, סטית מהדרך, עכשיו תראה איך אתה חוזר לדרך המלך. תערוך חשבון נפש אמיתי עם עצמך, תגיע ללב נשבר, הכנעה והרהורי תשובה, ואז תזכה לתכלית הצרעת.

תכלית הצרעת והענין שלה - להצביע על התקוה לרפואה, על ההתחדשות של המצורע. על הלידה המחודשת והמתוקנת.

בקושיא הראשונה שהבאנו הנחנו הנחה שהצרעת היא מציאות של מוות וחדלון, ומתוך כך הקשינו מדוע היא נמצאת תחת הכותרת 'תזריע' שעניינה הולדה חדשה וחיים חדשים.

אולם באמת הנקודת הנחה מוטעית:

נכון שבשעה שגופו מכוסה בצרעת הרי הוא חשוב כמת, אולם, התוצאה היוצאת מהצרעת היא תוצאה של חיים חדשים.

מעין החכמה

ביטול הזולת, מה שאינו מצוי כל כך אצל אלו שמדרגתם שפלה ממילא.

ואם כן, אדרבה, ענין הנגעים שייך באנשים רמי מעלה שראוי להם התואר 'אדם' הרבה יותר מאשר אצל פחותי המעלה, והם במיוחד צריכים להישמר ביותר בדבר זה...

9. ובאמרי נועם (ס) נכתב כך: לכן נכתבה פרשת הנגעים דוקא סביב התואר 'אדם', כי פעמים רבות שדוקא משום כך שהאדם הינו בעל מדרגה גבוהה יותר משאר האנשים, עשויה להתגנב ללבו הרגשת גאווה וישות, ועמה גם **חברתה** - הרגשת

החרדה והכעס מתגברים עלי ומונעים ממני את תויות ההנאה... אנא, רבונו של עולם, זכני לצאת ממדרגתי הפחותה...

אולם לעומת זאת אדם בעל מדרגה גבוהה שחייו מלאים אורות ותענוגים רוחניים, ובשעה שהוא מניח תפילין הוא חש באש הרוחניות הנדלקת בתוך לבו, ושכרון חושים רוחני אופף אותו...

כיצד הוא יזכה ללב נשבר והכנעה? כיצד הוא יזכה לרצון ותשוקה לצאת ממדרגתו ולהמשיך ולהתעלות?...

ולכן כדי לעורר אותו שולחים לו מהשמים כל מיני אירועים הגורמים לו שיסגרו מפניו כל האורות העליונים¹¹ וזה מביא אותו ללב נשבר...

ומכיון שהעיקר היא התכלית, לכן מתאים לתת את הכותרת 'תזריע' לפרשת נגעים.¹⁰

ועתה מובן מדוע מזכר בכל פרשת נגעים התואר 'אדם' המורה על אנשים בעלי מדרגה רוחנית גבוהה.

כי יהודי שנפשו כלואה בתוך מדרגה נמוכה, במדרגה שהיצרים הסוערים שולטים עליו: כעס, קנאה, עצבות ומרה שחורה, דכאון וחרדות...

אין זו חכמה שהוא יחפוץ וישתוקק לצאת ממדרגתו. אין זה פלא שהוא יצא לשדות ויצעק להקב"ה: רבונו של עולם! אב הרחמן! אין לי תענוג וחיות משום דבר! גם בשעה שישנה לפני הנאה,

מעין החכמה

נישואי תערובת, תחבורה ציבורית בשבת, גיוס בחורי ישיבות...

אולם אנו מתחזקים, הכל לטובתנו: "כי אֶנְכִי יִדְעֵתִי אֶת־הַמְחֻשְׁבֶּת אֲשֶׁר אֶנְכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם ה', מִחֻשְׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה, לְתֵת לְכֶם אֶחְרִית וְתִקְוָה" (ירמיה כט, יא)...

11. וזה לשון הזוהר (תזריע דף מז ע"א): "נגע צרעת" (ויקרא יג, ט), הא אתערו, חבריא, אבל 'צרעת' כתרגומו. אמר רבי יהודה, מאי כתרגומו? 'סגירו', דסגיר ולא פתח...

תרגום: 'נגע צרעת', הנה התעוררו החברים, אבל 'צרעת' כתרגומו. אמר רבי יהודה, מה זה כתרגומו? הסגרה, שסוגר ולא פותח...

10. וגם צריכים להתייחס ליסורים שאנו עוברים בדור האחרון בכלליות

ובפרטיות, לדעת ולזכור שהעיקר הוא התכלית - לחיותנו ולקיימנו לימות המשיח!

בעוונותינו הרבים עברנו ארבע מערכי בחירות קשות ומרות. ארבע מערכות של בחירות, וכולן על נקודה אחת חוזרת - מדינה יהודית או מדינה של גויים.

להפוך את המדינה למדינה של תורה, של יהדות, של אמונה, או למדינה של כפירה ח"ו.

וכל מי שיש בלבו עדיין פירור זעיר של גחלת עוממת של ניצוץ קטן של יהדות, נחרד: מה הם רוצים לעשות? גיור רפורמי,

ולכן, ובעיקר, דוקא ה'אדם' זקוק להתעלות ממדרגה למדרגה עד אין סוף. ויהי רצון שנזכה בכל יום ויום להתעלות ממדרגה למדרגה עד אין סוף.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

משנה כמה צדקות הוא נותן וכמה תעניות וסיגופים הוא עושה, כל זה זניח בשמים ונחשב לאין ואפס, עד שיתקן את פגמי לשונו, ויקבל עליו אחת ולתמיד לא לדבר לשון הרע על שום אדם בעולם.

לכן מה יעשה אדם חכם - בכל בוקר מחדש יקבל על עצמו לשמור היטב על לשונו ולא לדבר לשון הרע ורכילות על שום אדם מעם ישראל. וכל מי שמקבל על עצמו בכל בוקר לשמור היטב על לשונו, אלפי מלאכי השרת ניצבים סביבו לשמור אותו מכל רע.

ד. על האדם להתפלל, לכסוף ולשאוף, לאותה פשיטות נפלאה שהיא סוד הענוה. במדרגה הזו נקודת ההתעניינות הפנימית של האדם היא באור ה' הגדול, לא בניצוץ שבו שהיא הישות הפרטית לבדה.

במדרגה זו אין האדם סובב סביב עצמו, סביב הווייתו המדומה, אלא סביב ההויה האמיתית, שהיא גדולת ה' ורוממתו, וענייני השכינה ועם ישראל נאחזים בלבבו ברושם ובחשיבות רבה. **מתוך כך הוא נעשה אחוז ומושרש באור העליון, וממילא יכול להתגלות בו בגדולה ובשפע רב.**

וממילא נפתחים חיי לשאוב מי שפע וברכה הקיימים בהויות עליונות ומלאות חיים אלו, והוא נעשה צינור נובע ברכה עליונה...

וה' יזכנו למדרגה נפלאה זו.

א. הקבי"ה נתן לכל יהודי ויהודי 'נקודה' המיוחדת רק לו. **וענין שליחותו בעולם הזה, הוא לעבוד את ה' יתברך לפי נקודתו הפרטית שלו.**

ב. אדם צריך להיזהר לא ליפול לגאווה, **שעניינה הוא ההתרכזות המוחלטת של האדם בעצמו,** עד כדי כך שהוא לא רואה ולא חש את זולתו.

ג. אין דבר שהורס את האדם והעולם כמו חטא הלשון! בגלל חטא הלשון העולם קורס ומתמוטט כלכלית, בריאותית ונפשית, שהרי נאמר: 'תולה ארץ על בלימה' - כלומר, כל העולם עומד על בלימת הפה, וכאשר בלימה זו נעדרת מן העולם, מיד הוא קורס בכל התחומים.

בכל יום ויום מתגלות לצערנו כל מיני מחלות קשות חשוכות מרפא. כל המחלקות בכל בתי החולים מלאות עד אפס מקום, ה' ירחם. וכל זה בא כדי לכפר על כך שאין לאנשים מעצורים לפיהם ולשונם. כל העולם סובל מאוד מפני שהותרה הרצועה וניתנה אפשרות לכל אחד ואחד להתבטא בחופשיות על כל אדם ולפרסם את קלונו ברבים.

אין לנו מושג עד כמה עוון לשון הרע מעכב את הזיווגים, את הפוריות, את הפרנסה, את השלום בית וכו'. כל שערי השמים ננעלים בבת אחת בפני אדם שאינו שם רסן ללשונו.

לכן אדם שיודע שקלקל את לשונו ודיבר לשון הרע על אנשים רבים, ביזה אותם ברבים והוריד את כבודם למטה מטה - לא

הזמנת כל ספרי הקודש לבית היהודי
במשלוח עד לבית הלקוח

חדש!

בצור ירום
ואגרת התשובה

21 כרכים ב- 999 ₪

ציציות גופיה
4 ב- 90 ₪

עכשיו בסניף קרית אתא!

כל מה שצריך לבית היהודי:

ספרי מו"ר הרב יורם אברג'ל זיע"א, ספרים תורניים,
ילדים, מוצרי יודאיקה, טליתות, כיפות, תיקים לטלית
ותפילין, משחקי ילדים ועוד

• רח' המגינים 6, קרית אתא - 055-938-2101

• רח' הקציר 666, נתיבות - 08-931-1785 | 054-618-8907

שעות פתיחה: 08:00-19:30 | ימינו' ונרננו מן 12:30 - 0:00

המעוניינים להקדיש לברכה, לרפואה ולעילוי נשמת יקיריהם
ניתן להתקשר 08-37-40-200

בס"ד

הגדה של פסח

מפוארת

מצות מהודרות

פריכות וטריות

מהרו להזמין הכמות מוגבלת!

נקודות חלוקה בפריסה ארצית

בפסח הזה כולנו מאירים!

מחזורים והגדה של פסח וכלל החגים בעיצוב מרהיב וכתב מאיר עיניים, עם הכנות וביאורים עפ"י הנהגת אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

סט לאיש

סט לאשה

סט מעור לאיש

סט מעור לאשה

420 ₪ בלבד

320 ₪ בלבד

149 ₪ בלבד

25% הנחה

25% הנחה

15 חלקים

10 חלקים

6 חלקים

כולל בנוסף סידור תפילה, תהלים והגדה

כולל שליחות וחמד אלוהים

כולל סידור עם תהלים

חייגו: 08-931-1785

054-618-8907

תמונת המעשה בלבד | ס.ל.ח.

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות

"מי שמשמח את שלי,
אני משמח את שלו"

חייגו: *2910

08-37-40-200

היה שותף - זכות נדירה!

מחולק ע"י מורינו ורבינו
הרב ישראל אברג'ל שליט"א

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברגל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30
שיעור 'זוסי' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

ראשון - כל שבוע בשעה: 21:00
92.1FM | 105.7FM | 104.3FM

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בית הכנסת 'שירת קטיף' רחוב שחף 91

יד בנימין

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

Français Joindre :
Русский присоединиться:
English to join:
Español Para unirse:
עברית להצטרפות:

פרשת תזריע

ה' ניסן התשפ"ד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
20:25	19:38	18:47	באר שבע
20:26	19:39	18:48	תל אביב
20:20	19:38	18:48	חיפה
20:10	19:33	18:29	אילת
20:24	19:37	18:51	ירושלים
		18:31	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

אם אתה רוצה להיות עבד ה' - עליך להתייגע ולעבוד ללא לאות, זה שעות רבות של לימוד, זה מסירות נפש, זה פת במלח. לכאורה זה נראה קשה מאד, אבל יש ליכור שזה רק בהתחלה, אחר כך יבואו שנים שאם אתה עושה כן - "אשריך וטוב לך" (תהלים קכ"ח), אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 96556
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'